

Van: 5.1.2.e @kpnplanet.nl]
Verzonden: donderdag 7 februari 2013 14:46
Aan: Commissie EZ
CC: 5.1.2.e 5.1.2.e
Onderwerp: FW: gevaar neonicotinen voor de mens

L.S.

Kunt u er a.u.b. voor zorgen dat tenminste alle woordvoerders die bij het bestrijdingsmiddelenbeleid betrokken zijn dit bericht ontvangen?

Met dank en vriendelijke groet,

5.1.2.e

Handhaving Moratorium Neonicotinen ook voor de gezondheid van de mens van groot belang

Open brief aan de leden van de Tweede Kamer

Dat bijen uitsterven door het gebruik van een betrekkelijk nieuwe soort bestrijdingsmiddelen, de zogenaamde neonicotinen, krijgt zeer terecht veel aandacht. Het lijkt er op dat het gebruik van deze middelen in de toekomst verboden wordt. Op 24 januari 2013 werd in de Tweede Kamer een motie van de Partij voor de Dieren aangenomen, waarin wordt aangedrongen op een moratorium op neonicotinen wegens het gevaar voor bijen.

Het is begrijpelijk dat de fabrikanten van deze giften, die bestrijdingsmiddelen net als onze overheid consequent gewasbeschermingsmiddelen noemen, niet blij zijn met deze ontwikkeling. Het chemische concern Syngenta plaatste zelfs een paginagrote open brief in alle grote Nederlandse dagbladen aan de leden van de Tweede Kamer om te wijzen op de onschadelijkheid van het middel en het belang er van voor een duurzame land- en tuinbouw. Het is te hopen dat de lobby van de chemie geen effect zal hebben op de mening van onze Kamerleden, want het middel is onmiskenbaar zeer schadelijk voor insecten, waaronder bijen. Uit onderzoek blijkt, dat de verschillende neonicotinen zelfs 5400 tot 7297 giftiger zijn voor bijen, dan het al jarenlang verboden middel DDT.

Een aspect dat weinig aandacht krijgt is het risico van neonicotinen voor de mens. Na toepassing in de land- en tuinbouw blijven residuen van deze giften in geteelde gewassen achter. **De in ons voedsel toegestane residuen van neonicotinen zijn extreem hoog en een gevaar voor onze gezondheid.** Dit wordt aangetoond in de hierbij gevoegde bijlage, waarin de in ons voedsel toegestane maximale hoeveelheden van imidacloprid, thiacloprid, acetamiprid en thiamethoxaan worden vergeleken met de maximale hoeveelheid van deze bestrijdingsmiddelen, die we volgens de Wereldgezondheidsorganisatie dagelijks zouden mogen opnemen.

We spreken hierbij de hoop uit dat de leden van de Tweede Kamer genoemde feiten m.b.t. de risico's van neonicotinen voor de mens meewegen bij hun beslissing m.b.t. de toelating van neonicotinen en het moratorium op de toepassing ervan niet alleen handhaven, maar in het belang van de volksgezondheid zo spoedig mogelijk bewerkstelligen dat alle toelatingen van neonicotinen worden ingetrokken.

Zie voor meer informatie de Bijlage

Hoogachtend,

5.1.2.e tel 5.1.2.e / 5.1.2.e

Opperduit 362
2941AR Lekkerkerk

PAN Europe

BIJLAGE

Neonicotinen en het risico voor de mens

Tot de neonicotinen of neonicotinoïden worden de volgende werkzame stoffen gerekend: imidacloprid, thiacloprid, acetamiprid en thiamethoxam. Met deze werkzame stoffen worden, na toevoeging van allerlei andere stoffen die geheim zijn, bestrijdingsmiddelen gemaakt, de zogenaamde handelsproducten, die door de fabrikanten van bestrijdingsmiddelen verkocht worden. Onze overheid stelt bij de toelating van bestrijdingsmiddelen dat een toegelaten middel bij gebruik volgens de voorschriften geen schadelijke uitwerking op de gezondheid van de mens en het milieu heeft. Bij de toelating van ieder middel wordt dit in de zogenaamde Toelatingsbeschikking vermeld. Het is helaas niet waar. Elk toegelaten middel heeft een schadelijke werking op de gezondheid van mens en dier en het milieu. Een enkel voorbeeld: alle toegelaten bestrijdingsmiddelen verontreinigen ons voedsel. Daarom is van alle werkzame stoffen de maximale hoeveelheid bepaald, die in ons voedsel mag voorkomen. Een uiterst kleine hoeveelheid van elke werkzame stof kan onze gezondheid schaden. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft op basis van dierproeven bepaald welke hoeveelheid van een werkzame stof we dagelijks maximaal zouden mogen opnemen. Dit noemt men de ADI waarde, de Aanvaardbare Dagelijkse Inname, die wordt uitgedrukt in milligrammen per kilo lichaamsgewicht.

De ADI waarden van de neonicotinen zijn:

Imidacloprid 0,06

Thiacloprid 0,01

Acetamiprid 0,07

Thiamethoxam 0,026

De EU Pesticides database bevat dit soort informatie. Op deze site wordt tevens aangegeven welke hoeveelheid van elk bestrijdingsmiddel maximaal in ons voedsel is toegestaan. Deze waarde noemt men de MRL (Maximum Residu Level). De MRL wordt uitgedrukt in milligrammen per kilo voedsel. De MRL is per gewas/product heel verschillend, daarom zijn er op de database meestal 10 pagina's nodig om alle MRL's van één werkzame stof aan te geven. Uit de hoogte van de MRL's is veel af te leiden. Een hoge MRL voor een bepaald gewas ontstaat meestal doordat het bestrijdingsmiddel op dat gewas is toegelaten, waardoor dus ook het extra hoge residu is toegestaan. Er zijn echter uitzonderingen op deze regel. Een extra hoog residu kan ook een gevolg zijn van een hoge opname van een bepaald bestrijdingsmiddel door een bepaalde plant. Zo mogen voor consumptie bestemde wilde paddenstoelen tot 50 mg glyfosaat per kilo bevatten. Dit is een gevolg van het feit dat glyfosaat (bekendste merk Roundup) in het gehele milieu verspreid is en paddenstoelen dit gif in hoge mate opnemen. Uit recent onderzoek van Ithaka in Duitsland blijkt dat zelfs in de

urine van mensen die niet met glyfosaat werken, hoge hoeveelheden glyfosaat aangetroffen worden. Maar terug naar de neonicotinen.

Imidacloprid

Imidacloprid wordt veel op bessen, peulen en erwten gebruikt. Daardoor is op die gewassen tot 5 mg/kg imidacloprid toegestaan, terwijl de maximale norm op de meeste andere gewassen veel lager is. Uitgezonderd hop, dat mag tot 10 mg/kg van dit gif bevatten.

Dat imidacloprid zich ophoopt in lever en nieren is af te leiden uit de MRL voor die organen. De MRL voor vet is 0,05, terwijl de MRL voor lever en nieren 0,3 is, dus 6 x hoger.

Onze overheid beweert dat de residunormen in voedsel zo laag zijn dat de ADI waarde niet kan worden overschreden. Dat dit helaas niet juist is, blijkt uit het volgende rekenvoorbeeld: Een 10 kilo wegend kind drinkt een beker met 20 cl bessensap. Deze beker sap mag wettelijk maximaal 5 mg : 5 = 1 mg imidacloprid bevatten. De ADI van het middel is 0,06. De ADI voor een 10 kilo wegend kind is dus $10 \times 0,06 \text{ mg} = 0,6 \text{ mg}$. Eén bekertje bessensap dat de toegestane hoeveelheid imidacloprid bevat bevat dus al veel meer van dit gif, dan ook volgens onze overheid uit oogpunt van gezondheid toelaatbaar is. Uiteraard moet het kind op een dag meer eten en drinken dan een bekertje bessensap; voedsel en drank dat ook residuen van imidacloprid bevat.

En dan moeten we er maar niet aan denken dat dit kind in de omgeving, op school of thuis ook met de stof in aanraking kan komen. Bij de bepaling van de hoogte van de ADI waarden en residunormen is er geen rekening mee gehouden dat opname van giften ook via de huid en door inademing via de longen kan plaatsvinden.

In ons land zijn momenteel (begin februari 2013) 38 handelsproducten met imidacloprid door het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Ctgb) toegelaten. Veel van deze producten zijn middelen voor niet-professioneel gebruik, zoals Gazon Insect van Bayer, Pokon Mierenstop, HGX mierenlokdoos, Bayer Vliegensticker en Vapona Raamsticker. Wie de verpakking heel goed leest moet de naam van de werkzame stof op de verpakking kunnen lezen, maar veel gebruikers van bestrijdingsmiddelen lezen de meestal groene, vriendelijk uitziende verpakking niet en in de reclame voor de middelen wordt de werkzame stof meestal niet aangegeven. Al dit soort middelen zijn overbodig en zijn schadelijk voor de gezondheid van gebruiker en zijn/haar naasten en het milieu.

Thiacloprid

In ons land zijn zeven middelen toegelaten met als werkzame stof thiacloprid. De meeste van deze middelen zijn voor professioneel gebruik, zoals Exemptor van Bayer. Hoewel ook bij dit product het Ctgb bij de eindconclusie vermeldt, dat het bij gebruik volgens de voorschriften geen schadelijke uitwerking op de gezondheid van de mens en het milieu heeft, moet op de verpakking wel de volgende waarschuwing staan:

R 40: Carcinogene effecten zijn niet uitgesloten

Voor particulier gebruik is met dezelfde werkzame stof thiacloprid Calypso Vloeibaar van Bayer toegelaten. De verpakking van dit product bevat niet meer dan 125 ml. Er is bewust voor deze kleine verpakking voor particulieren gekozen, omdat dan geen waarschuwingssinnen en veiligheidsaanbevelingen op de verpakking behoeven te worden vermeld. De particulier hoeft van onze overheid kennelijk niet te weten dat kankerverwekkende effecten van dit middel niet zijn uitgesloten.

De ADI van thiacloprid is 0,01, terwijl bijvoorbeeld de MRL van bessen 3 is, van olijven 4, diverse kruiden 5, thee 10 en rijst 0,05. Uit de MRL van lever en nieren blijkt weer dat het gif zich in deze organen, dus ook bij de mens, op hoopt.

Een 10 kilo wegend kind mag op basis van de ADI per dag maximaal 0,1 mg thiacloprid opnemen. Hoewel onze overheid stelt dat residu normen in voedsel zo laag zijn dat de ADI

niet kan worden overschreden, mag een bekertje met 20 cl bessensap wettelijk 0,6 mg thiacloprid bevatten, dus 6 x meer dan de uit oogpunt van gezondheid toegestane norm. En dan te bedenken dat ook ander voedsel residuen van dit gif kan bevatten en contact met dit mogelijk kankerverwekkende middel in de omgeving van het kind niet uitgesloten is. Niet iedereen is zich immers bewust van de risico's van chemische bestrijdingsmiddelen en gebruikt deze overbodige producten in en om huis.

Acetamiprid

In ons land is met acetamiprid één middel toegelaten voor professioneel gebruik: Gazelle. Bij de risicobeoordelingen van het Ctgb is o.a. te lezen dat de aard en de hoeveelheid van de werkzame stoffen en de in toxicologisch en ecotoxicologisch opzicht belangrijke onzuiverheden in de werkzame stof en de hulpstoffen bij de toelating zijn bepaald. Uit deze opmerking blijkt dus dat er diverse giftige onzuiverheden van toxicologisch belang in het handelsproduct met acetamiprid voorkomen. Deze stoffen worden echter, zoals vrijwel altijd het geval is, geheim gehouden. Wie een bestrijdingsmiddel gebruikt mag in feite niet weten welke stoffen er precies in het middel zitten.

Het Ctgb heeft ook bij dit gif weer als eindconclusie, dat het bij gebruik volgens de voorschriften, geen schadelijke uitwerking op de gezondheid van de mens en het milieu heeft. Dat het middel ontoelaatbare effecten voor bijen heeft is inmiddels bekend. M.b.t. de verontreiniging van ons voedsel het volgende:

De ADI van acetamiprid is 0,07 mg per kilo lichaamsgewicht.

De MRL voor citrusvruchten (dus ook voor citrussappen) is 1, voor bessen 1,5 voor sla 5, spinazie 4, komkommer 0,3 en watermeloen 0,01. Vergelijking van MRL in vet, vlees en organen wijst uit dat dit middel zich vooral in nieren ophoopt.

Een 10 kilo wegend kind zou dagelijks maximaal $10 \times 0,07 = 0,7$ mg mogen opnemen. Een ons spinazie mag wettelijk 0,4 mg bevatten en een bekertje met 20 cl bessensap 0,3 mg. Daarmee is de maximale hoeveelheid dus al bereikt, terwijl dit kind beslist op een dag meer zal moeten eten en drinken.

Thiamethoxam

In ons land zijn 11 middelen met als werkzame stof thiamethoxam toegelaten, waarvan de meeste voor professioneel gebruik. Syngenta, het chemische concern van de open brief aan onze Tweede Kamer, heeft grote belangen bij de verkoop van dit gif met de merken Cruiser 350FS, Cruiser 70WS, Cruiser SB en Actara. Hoe giftig het middel voor bijen is, was bij toelating goed bekend. Niet voor niets is o.a. bij de toelating van Actara bepaald, dat binnen drie maanden na toepassing van het middel, geen voor bijen aantrekkelijke gewassen mogen worden geplant of gezaaid. Desondanks is helaas weer de eindconclusie van het Ctgb bij de toelating, dat het middel bij gebruik volgens de wettelijke voorschriften geen schadelijke uitwerking heeft op de gezondheid van de mens en het milieu.

Dat het middel wel degelijk een schadelijke uitwerking op de gezondheid van de mens kan hebben blijkt weer uit vergelijking van ADI waarden en MRL's van thiamethoxam.

De ADI is 0,026.

Voorbeelden MRL:

Bessen 1, sinaasappels en druiven 0,5, aardappels en wortelen 0,3, sla en spinazie 5, thee 20. In veel gewassen, waarin het middel kennelijk niet wordt toegepast, is maximaal 0,05 mg per kilo toegestaan.

Een 10 kilo wegend kind zou uit oogpunt van gezondheid maximaal op een dag 0,26 mg mogen opnemen. Een ons sla of spinazie mag wettelijk 0,5 mg bevatten. Dit is al bijna twee maal zoveel, als op basis van de ADI toelaatbaar is.

En dan maar hopen dat de ouders van dit kind niet het middel Axoris Quick Spray gebruiken in de huiskamer, want dit voor particulier gebruik toegelaten product bevat ook thiamethoxam. Het gif mag maximaal drie keer per jaar worden toegepast. In de gebruiksvoorschriften wordt een proefbespuiting aanbevolen om vast te stellen of de plant de behandeling verdraagt. Voor het behoud van uw planten is het dus beter om het middel niet te gebruiken. Voor de gezondheid van de toepasser en zijn/haar naasten is het ook niet verstandig het middel toe te passen. Bij de toelating is het risico voor de mens bij inhalatie zelfs niet bepaald.

Het is dringend gewenst dat zo spoedig mogelijk onderzoek verricht zal worden m.b.t. de hoogte van residuen van neonicotinen en alle overige toegelaten bestrijdingsmiddelen in de mens. Daarbij dienen tevens alle in bestrijdingsmiddelen voorkomende niet-actieve stoffen, die tot heden geheim gehouden worden, betrokken te worden. Deze gegevens, die voor ieder beschikbaar moeten zijn, dienen een grote rol te spelen bij beslissingen betreffende verlenging van toelatingen.